

ENCEFALOPATIJA KOD PACIJENTA LEČENOG OD ALL

Kostić G, Tasić-Ilić S, Bogičević V, Jovančić D.

Dečija Klinika Niš

Međunarodne kooperativne grupe modifikuju protokole za lečenje akutne limfoblastne leukemije, da bi se povećao procenat izlečenja. Nastoje se redukovati sekundarne posledice lečenja.

Dugo godina se koristila kranijalna iradijacija kao preventiva recidiva u centralnom nervnom sistemu /CNS/ i intratekalana terapija methotrexatom. Sekundarni malignitet i neurofiziološki disbalansi upozorili su da je neophodna modifikacija radioterapije.

Methotrexat dovodi do različitih simptoma neurotoksičnosti: akutni arahnoiditis, subakutna mijelopatija, encefalopatija, motorni poremećaji, parapareze i cerebelarne disfunkcije. Udaljeni tip neurotoksičnosti je nekrotizirajuća leukoencefalopatija i mineralizirajuća mikroangiopatija i demijelinizacija, a može se javiti mesecima i godinama posle terapije.

Mogući mehanizam neurotoksičnosti methotrexata je: demijelinizacija i metaboličke promene povećavaju kapilarnu permeabilnost, dovode do prolaznog vazospazma i male venookluzije. Uočena je hipoperfuzija kortikalnih regija. Kliničke manifestacije su epilepsija i neurološki defeciti. Menja se i cerebralni metabolizam glikoze.

Prikazujemo pacijenta, uzrasta 17 godina, koji je u drugoj godini života lečen od akutne limfoblastne leukemije. Protokol koji je primenjen je YU 87. Tretman je obuhvatao i tritiple intratekalne terapije i radioterapiju CNS-a. Nakon toga se javlja rani recidiv u CNS-u. Dečak je ponovno lečen po protokolu za recidive. Postignuta je hemtološka remisija.

Marta 2005. godine dečak dobija konvulzivni napad u toku buđenja. Napadi se ponavljaju, te je obavljeno neurološko i hematološko ispitivanje. Parametri osnovne bolesti bili su stabilni.

EEG nalaz ukazuje na epileptiformne grafoelemente. Magnetna rezonanca mozga detektuje promene. Frontalni rog leve lateralne komore u beloj moždanoj masi subkortikalno, prezentuje se area povećanog signalnog intenziteta, što po NMR osobinama odgovara demijelinizaciji. Umerena

moždana atrofija sa demijelinizacijom uz frontalni rog levog atrijuma. Na primenjenu antikonvulzivnu terapiju, epileptički napadi se gube.

Kombinacija radioterapije i metothrexata dovodi do morfoloških promene CNS-a, sa ili bez simptoma. Preciznom rizik-adaptiranom terapijom u savremenim protokolima redukuju se indikacije za radioterapiju, kao i njene štetne posledice.